

Οδοιπορικό στην Ανατολική Θράκη

Published by ANemos on Τρίτη, Φεβρουάριος 03, 2009

Πάνω από δύο χρόνια κράτησε τα οδοιπορικό του Χρήστου στην Ανατολική Θράκη. Που τον χάναμε, που τον βρήκαμε ήταν πάντα με ένα σακ-βουαγιόζ στην πλάτη. Ο "συνταξιούχος" συνάδελφος και αγαπημένος φίλος είχε βάλει άλλο ένα μεγάλο στοίχημα. Αφού "ξεψάχνισε" τη Θεσσαλονίκη και το μεγαλύτερο μέρος της Μακεδονίας (και όχι μόνο) βάλθηκε να ανακαλύψει αυτή την ξεχασμένη περιοχή του Ελληνισμού. Το εγχείρημα τεράστιο. Αποτέλεσμα αυτής της «επιχείρησης αυτογνωσίας και εθνικής μνήμης», όπως την λέει ο ίδιος, αποτελεί η έκδοση «Μνήμης Οδοιπορία - Ανατολική Θράκη» (εκδ. Επίκεντρο).

«Θεωρώ ότι είναι μία περιοχή ξεχασμένη» μας έλεγε. «Η ιστορία και οι αγώνες των Θρακιωτών απουσιάζουν από τα σχολικά βιβλία. Σήμερα, όταν μιλούμε για Θράκη αναφερόμαστε μόνο στη Δυτική, αφήνοντας έξω από τις αναφορές μας τα υπόλοιπα τμήματά της, την Ανατολική, που περιήλθε στην Τουρκία, και τη Βόρεια Θράκη, που ενσωματώθηκε στη Βουλγαρία. Αγνοούμε πόλεις, πρόσωπα και γεγονότα παρ' όλο που ο πολιτισμός και η προσφορά τους στους εθνικούς αγώνες βρίσκονται σε πολύ υψηλή και σημαντική θέση».

Κι έχει δίκιο!

Χιλιάδες σελίδες έχουν γραφτεί τα τελευταία 20 χρόνια -και όχι άδικα- για τη Μακεδονία λόγω της επικαιρότητας και της υστερίας των Σκοπιανών. Πόσα όμως ξέρουμε για την Ανατολική Θράκη; Για την Αδριανούπολη, τις Σαράντα Εκκλησιές, τη Ραιδεστό, την Καλλιόπολη, τη Βιζύη, τον Αίνος, τη Μάδυτο;

Ο Χρήστος Ζαφείρης πήγε ο ίδιος μαζί με τον φωτογράφο Γιώργο Πούπη σε όλα αυτά τα μέρη. Συγκέντρωσε αρχαικό υλικό. Έκανε ρεπορτάζ. Μίλησε με ανθρώπους και από τις δύο πλευρές των συνόρων.

«Η σημερινή περιδιάβαση στην Ανατολική Θράκη είναι μία μαρτυρική εμπειρία για τα ιστορικά, πληθυσμιακά και οικοδομικά τετελεσμένα. Παρ' όλη, όμως, την κατεδαφιστική μανία και την καταλυτική φθορά του χρόνου, οι ελληνικές μαρτυρίες, οι θρακιώτικες εμπράγματα μνήμες είναι παρούσες, αποκαλυπτικές και συγκινητικές», σημειώνει.

«Η προσέγγιση μας είναι προσωπική, δηλαδή αναφερόμαστε επιλεκτικά σε τόπους και ανθρώπους, σε ιστορικές καταστάσεις και παραδοσιακές συνήθειες που μας συγκίνησαν, που τυχόν ξεχάστηκαν ή δεν διατηρούν τη σπουδαία σημασία τους με το πέρασμα του χρόνου. Επιχειρήσαμε ιδιαίτερα να βρούμε απάντηση στο γιατί η Ανατολική Θράκη, που έστειλε το 1920 βουλευτές στην Ελληνική Βουλή, έπεσε θύμα των «συμμάχων» μας και αποδόθηκε απροσχημάτιστα στην Τουρκία. Παλιές και νέες φωτογραφίες και προπαντός οι φωτογραφίες κειμηλίων των προσφύγων, ξαναφέρνουν τραγικές μνήμες και προκαλούν ερωτήματα για το μεγάλο εκπατρισμό και αναθερμαίνουν τη συλλογική μνήμη για τις αλησμόνητες πατρίδες».

Το βιβλίο περιλαμβάνει 160 παλιές και σημερινές φωτογραφίες προσώπων τόπων και μνημείων ελληνικού ενδιαφέροντος της Ανατολικής Θράκης. Σημαντικό μέρος καταλαμβάνουν τα κειμήλια, οικογενειακά και εκκλησιαστικά, που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από τις πατρίδες της Ανατολικής Θράκης. Οι δημοσιευμένες φωτογραφίες κειμηλίων προέρχονται από μεγάλα ελληνικά μουσεία και εκκλησίες της Βόρειας Ελλάδας.

Πολλαπλά χρήσιμος είναι ο κατάλογος με τα ονόματα των ελληνικών οικισμών της Ανατολικής Θράκης, ενώ παράλληλα σημειώνονται τα σημερινά τους ονόματα σε τουρκική γραφή και εκφορά στην ελληνική. Ένας χάρτης της Ανατολικής Θράκης προβάλλει τα χωριά και τις πόλεις ελληνικού ενδιαφέροντος.

«Δεν απευθυνόμαστε αποκλειστικά στους Θρακιώτες και σε όσους κατάγονται από τις αλησμόνητες πατρίδες της Θράκης, τονίζει ο συγγραφέας, αλλά στους πανέλληνες, σε όσους θέλουν να ψηλαφήσουν, να ξαναδούν την τραγική μοίρα ενός σημαντικού τμήματος του ελληνισμού. Είναι μια επιχείρηση αυτογνωσίας και εθνικής μνήμης. Με τη βοήθεια των Θρακιωτών, των φορέων τους, των συγγραφέων τους και των απλών ανθρώπων, προσπαθήσαμε να ανταποκριθούμε στην προσδοκία της μνημοσύνης».

Το «Μνήμης Οδοιπορία - Ανατολική Θράκη» και ως περιεχόμενο και ως έκδοση είναι εξαιρετικό. Θησαυρός πραγματικός.

Αξίζει να το διαβάσετε είτε έχετε προσφυγικές ρίζες είτε όχι!

σελίδες: 384, τιμή: 29 € εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2008

